

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ
ТП „ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО ПРЕСЛАВ“

Адрес: гр. Велики Преслав, ПК 9850, ул. "Симеон Велики" №10, тел. 0538/42106, email: dgs.preslav@dpshumen.bg

РЕЗЮМЕ НА ГОРСКОСТОПАНСКИ ПЛАН НА ТП ДГС ПРЕСЛАВ

I. Увод:

Горскостопанския план на Териториално поделение - Държавно горско стопанство Преслав е изготвен в резултат на инвентаризация на горските територии в границите на стопанството и извършената главна лесоустройствена ревизия за горските територии държавна собственост. Проектът е възложен от горското стопанство. Разработен е въз основа на данните от инвентаризацията при теренно-проучвателни работи през 2011 г., утвърдено задание за проектиране и протоколи от ЕТИС при ИАГ.

Като цяло в Горскостопанския план са залегнали всички данни от инвентаризация на горските територии, независимо от тяхната собственост, намиращи се на територията на дейност на ТП-ДГС Преслав – Шуменска област, чийто стойности са основата за направените анализи за състоянието на горите, потенциала на горските месторастения, резултатите от проведените до сега лесовъдски, лесокултурни, противоерозионни, противопожарни и други мероприятия. За следващия ревизионен период са планирани горскостопански мероприятия само за държавните горски територии.

При извършената лесоустройствена ревизия са отразени всички промени в горските територии, настъпили през ревизионния период.

Разгледани са природните фактори обуславящи формирането на типове горски месторастения, вида и състоянието на горско дървесната растителност и нейната потенциална производителност.

В зависимост от конкретните почвено-климатични условия на типологична основа е проектиран и желания видов състав, в съответствие с изискванията на "Инструкцията за установяване и картиране на типовете горски месторастения и определяне на състава на дендроценозите", 2011 година, чийто принципи са залегнали подробно в Глава I на настоящата записка. За всеки подотдел от дървопроизводителната площ на горското стопанство и поляните е определен типът горско месторастение и видовете подходящи за типа месторастение.

Възпроизводството на горите е тясно свързано с избора на подходящите дървесни видове за залесяване за постигането на максимална производителност на дървесина и същевременно осигуряването на защитните и специални функции на гората. Посредством правилния избор на видовия състав се реализира изискването за устойчивостта на горите. Постигането на това изискване, при съвременната екологична обстановка и очертаващите се тенденции в това отношение и за в бъдеще, е от особена важност предвид дългосрочността на лесоустройствените решения.

Разгледани са икономическите условия в района, досегашното състояние и стопанисване на земите от горския фонд и резултатите от него, като са дадени и основните насоки за организация на горското стопанство.

Въз основа на данните от таксацията, дървопроизводителните възможности на месторастенията и анализа на досегашното стопанисване, са дадени насоките за по-нататъшното стопанисване, общо за горското стопанство, както и за всяко насаждение поотделно.

Целта на горскостопанския план е чрез проектирането на основните лесовъдски дейности да се постигне устойчиво развитие на горското стопанство, опазване на биологичното разнообразие и относително постоянство и равномерност на ползването.

Неразделна част от лесоустройствените работи е и плана за дейностите по опазване от пожари.

Таксационните описания са подвързани в отделни томове и представляват работният проект на сечите и залесяванията.

Отделен горскостопански план е изработен и за общинските гори.

Плана за ловностопанските дейности е подвързан в отделен том и представлява неразделна част от горскостопанския план.

Горскостопанския план, плана за ловностопански дейности и плана за дейности по опазването от пожари са разработени въз основа на приети номенклатура, структура и формат на базата данни, работещи в среда на Relatif Database Management Systems – географски информационни системи, позволяващи извършването на комбинирани анализи и произволни справки, както и визуализация и печат на тематични карти.

Срокът на действието им е 10 години (от 01.01.2012 г. до 31.12.2021 г.).

1.Име и местонахождение на стопанството

Държавно горско стопанство Преслав носи името на гр.Велики Преслав, където се намира неговото седалище. Град Велики Преслав е разположен на река Голяма Камчия, на 30 км от столицата на Първата българска държава Плиска, на 20 км от областния център Шумен и на 25 от град Търговище. Градът е основан преди повече от 1100 години като град крепост по време на управлението на княз Борис I (852 – 889 г.). След Преславския църковно-народен събор през 893 г. е провъзгласен за столица на българската държава. Преслав е известен като средище на духовен и книжовен живот, свързва се със славянската писменост и със Златния век на българите по време на управлението на цар Симеон I (*управлявал 893 – 927 г.*). В епохата на Българското средновековие Преслав се превръща в един от най-красивите и величествени градове на Югоизточна Европа, от който са съхранени значими паметници на културата на Плиска и Преслав. Велики Преслав е сред Стоте национални туристически обекта в България и е обявен за национален резерват с постановление на Министерския съвет 161 от 1958 г.

ДГС Преслав управлява територия с обща площ от **16405,6 ха държавни гори**, от които 15660,5 ха залесена площ.

Всички мероприятия, които са залегнали в настоящия горскостопански план са планирани съгласно:

- Закона на горите от 2011 г., изм. и доп., бр. 60 ДВ от 07.08.2015 г., в сила от 07.08.2015 год.

- Наредба № 8 на МЗХ за сечите в горите, изм. и доп., ДВ, бр. 72 от 18.09.2015 год.

- Наредба №18/07.10.2015 г. за инвентаризация и планиране в горските територии (*притурка към ДВ, бр.82 от 23.10.1015 г.*).

- Писмо №33-05-08 от 18.04.2008 г. относно “Оценка за съвместимост на лесоустройствените проекти с предмета и целите на защитените зони” по чл. 3, ал. 1, т.1 от Закона за биологичното разнообразие (*защитени зони по Натура 2000*) на ДАГ.

- “Система от режими и мерки за стопанисване на горските типове местообитания от Приложение № 1 от Закона за биологичното разнообразие”, утвърдена на основание чл.4, ал.1, т.2 от Наредба №8 от 05.05.2011 г. за сечите в горите от ИД на ИАГ.

При планирането на горскостопанските мероприятия са спазени препоръките и указанията за стопанисване на ГВКС, съгласно практическото ръководство за "Определяне, стопанисване и мониторинг на ГВКС в България" и актуализирания доклад от 2020 г. за извършения мониторинг на ГВКС на територията на стопанството.

В насажденията, попадащи в Защитените зони по Закона за биологичното разнообразие, при разработването на горскостопанския план планираните лесовъдски мероприятия са съобразени с препоръчителните режими в защитените зони.

2. Преглед на ползването през ревизионния период

През периода 2002-2011 година изпълнението на предвидените сечи по вид, площ и добив в държавните горски територии е дадено в следната таблица:

Вид на сечта	площ в хектари			добита дървесина в куб.м		
	предвидено по ЛУП	изпълнение		предвидено по ЛУП	изпълнение	
		ха	% от ЛУП		куб.м	% от ЛУП
1. Възобновителни в иглолистни	10	4	40	400	1420	355
2. Възобновителни в широколистни	790	452	57	85900	51430	167
в т.ч. окончателна фаза	100	103	103	12700	17935	141
3 Възобновителни в топоволи	10	2	20	950	190	20
4. Възобновителни в издънкови	790	1162	147	28500	57345	201
в т.ч. окчателна фаза	20	48	240	2000	4290	214
5. Възобновителни в нискостъблени	80	64	80	7100	6225	88
Всичко възобновителни сечи	1680	1684	100	122850	116610	95
6. Отгледни в иглолистни	1840	809	44	64600	32355	50
в т.ч. 6.1 осветление	100	0	0		0	0
6.2. прочистка	140	97	69	3000	4965	165
6.3. прореждане	1560	613	39	59000	22745	38
6.4. пробирка	0	47		0	1865	-
6.5. линейно-селекционна	40	52	130	2600	2780	107
7. Отгледни в широколистни	1790	1746	98	72300	48770	67
в т.ч. 7.1 осветление	320	626	196	0	600	-
7.2. прочистка	100	92	92	800	2585	323
7.3. прореждане	1300	869	67	63000	38160	60
7.4. пробирка	70	159	227	8500	7425	87
8. Отгледни в издънкови	1160	937	81	39500	35755	90
в т.ч. 8.1. прочистка	50	52	104	500	1265	253
8.2. прореждане	300	390	130	8000	14440	180
8.3. пробирка	810	495	61	31000	20090	65
Всичко отгледни сечи	4790	3492	73	176400	116880	66
9. Селекционни сечи:	280	353	126	17000	20275	119
10. Санитарни сечи:	420	942	224	16200	23495	145
11. Сечи за оформяне на котли за залесяване	120	0	0	1800	0	-
12. Сечи за реконструкция	580	97	17	30250	9245	31
13. Суха и паднала маса						
Всичко сечи	7870	6568	83	364500	286505	78,6

През периода 2002-2011 година сечи са водени в общински гори са добити 1830 куб.м дървесина, а в частни гори – 1420 куб.м.

Изведените сечи в общинските и частни гори са съгласно лесоустройствения проект от 2002г. Възобновителни сечи са водени в топоволи насаждения, а отгледните и санитарни основно в иглолистни култури.

Добитите количества дървесина са 2255 куб.м от възобновителни сечи и 995 куб.м от отгледни и санитарни сечи.

3. Ползване на дървесина и сортименти

През изтеклия десет годишен период е предвидено ползване на стояща дървесна маса (с клони) в размер на 380 810 куб.м, от която 134 070 куб.м от възобновителни сечи, 196 895 куб.м от отгледни, 16 245 куб.м от санитарни сечи и 29 920 куб.м от реконструкции. Проектираното количество не е достигнато като общ обем, добити са общо 286 505 куб.м стояща дървесна маса с клони или 78,6%. От възобновителни сечи – 129 860 куб.м, от отгледни – 121 855 куб.м, от санитарни сечи – 23 890 куб.м и от реконструкции 8 610 куб. м.

Сравнение на предвиденото ползване по лесоустройствен проект действително добитата дървесина по категории за периода 2001-2010 година

Вид сеч	Стояща маса	Лежача маса	Категория дървесина					
			едра	средна	дребна	общо	дърва	върши на
плътни кубически метра								
Възобновителни по ЛУП	134070	116180	32710	22255	6205	61170	50315	4695
% на сортименти	100	87	24	17	5	46	38	3
Възобновителни-добив	129860	108701	21515	10348	1698	33561	72659	2481
% на сортименти	100	84	17	8	1	26	56	2
+/- % на сортименти		- 3	- 7	- 9	- 4	- 20	+ 18	- 1
Отгледни по ЛУП	196859	157535	3890	40250	45670	89810	53385	14340
% на сортименти	100	80	2	21	23	46	27	7
Отгледни - добив	121885	95086	3841	22089	9969	35899	58128	1059
% на сортименти	100	78	3	18	8	29	48	1
+/- % на сортименти		- 2	+ 1	- 3	- 15	- 17	+ 21	- 6
Реконструкция по ЛУП	29920	17515	180	740	790	1710	11660	4145
% на сортименти	100	59	1	2	3	6	39	14
Реконструкция - добив	8610	5778	2	39	14	55	5242	481
% на сортименти	100	67	-	0.4	0.2	1	61	6
+/- % на сортименти		+ 8	- 1	- 1,6	- 2,8	- 5	+ 22	+ 8
Санитарни по ЛУП	16245	11760	165	1665	4190	6020	3825	1915
% на сортименти	100	72	1	10	26	37	23	12
Санитарни - добив	23890	17723	755	4949	2739	8443	9158	122
% на сортименти	100	74	3	21	12	36	38	1
+/- % на сортименти		+ 2	+ 2	+ 11	- 14	- 1	+ 15	- 11
Всичко по ЛУП	380810	306005	37500	65650	57375	160525	120305	25175
% на сортименти	100	80	10	17	15	42	31	7
Всичко - добив	284245	227352	26113	37425	14418	77956	145236	4160
% на сортименти	100	80	9	13	5	27	51	2
+/- % на сортименти		0	-1	- 4	- 10	- 15	+ 20	- 5

4. Възобновяване и залесяване

Естественото възобновяване в района на дейност на ТП-ДГС Преслав в церовите гори протича добре. своевременно изведените възобновителни сечи, изсичането на подлеса от келяв габър и мъждрян, преди обилното семеносене на цера и увеличеното количество на валежите е довело до добро възобновяване в церовите насаждения. Подрастът е жизнен и в достатъчно количество.

В буковите гори възобновителните процеси протичат добре, но с по-бавни темпове. При свеждане на склопеността под 0,6 габървия подраст като по-жизнен и светлолюбив измества буковия. Появяват се фиданки от други широколистни видове - шестил, явор, липа.

По проект са предвидени 442,3 ха за подпомагане на естественото възобновяване без залесяване, чрез разрохкване под склопа, но поради доброто естествено възобновяване мероприятиято не е изпълнено.

През периода 2002-2011 година са залесени 296,7 ха, при проектирани 832,7 ха или изпълнението е 35,6%.

С най-висок процент са новите залесявания, при проектирани 28,5 ха са залесени 102,6 ха. След изведени възобновителни сечи естественото възобновяване е подпомогнато върху 171,7 ха, при проектирани 112,6 ха или изпълнението е 139,7%. След изведени реконструкции са залесени 22,4 ха. Не са водени голи сечи в зрели насаждения и затова не са извършвани такива залесявания. Не са попълвани редини.

Спазено е изискването на проекта, новите култури да се формират от местни дървесни видове – бук, зимен дъб, цер, благуи със спътници липа, дива череша, явор и шестил. При подпомагане на естественото възобновяване в дъбово-церовите насаждения, вида на внесените фиданки е съобразен с проектирания бъдещ състав на насажденията, като е залесявано и с летен дъб. Залесяванията с топола са изпълнени 12,4%. Няма подходящи условия за създаване на тополово стопанство.

Залесяванията са извършвани през пролетта. Състоянието на новосъздадените култури е добро, процента на прихващане е над 80%. Отглеждат се своевременно, но поради ограничените средства за отглеждане броя на отглежданията е намален от 3 на 2 пъти. Предвидените залесявания в общински и частни гори не са изпълнени. Горското стопанство няма собствен разсадник и няма разсадниково производство.

5. Странични ползвания

През периода 2002-2011 година в горско-стопанските територии на ТП-ДГС Преслав е допускана паша средно годишно на 375 броя дребен добитък. Това количество домашни животни е значително под възможностите за паша в горските територии на стопанството. Средно годишното количество на пашувалия дребния е 2,1% от допустимия. Разрешаваната площ за паша е 65,6% от разрешената по проект. Възможностите за паша, които предоставят горските територии не се използват пълноценно от местното население.

Общо за периода са добити 45,5 т цвят от липа и 255,3 т други билки. Добити са и 360 бр. коледни елхи.

6. Строителство и ремонт на сгради и пътища

През периода 2001-2010 година на територията на дейност на ТП- ДГС Преслав са извършени следните предвидени в лесоустройствения проект строително-ремонтни дейности на дълготрайни материални активи: Текущ ремонт на административната сграда на стопанството – подмяна на дограма, ел.инсталация и ремонт на сервизни помещения.

7. Опазване на гората

Територията на дейност на ТП- ДГС Преслав се охранява и опазва добре.

Санитарното състояние на насажденията е добро. Своевременното извеждане на санитарни сечи и събирането на суха и паднала маса не позволява масови поражения на насажденията от насекоми, гъби и бактерии.

При извършената инвентаризация през 2011 г. са наблюдавани следните повреди, които не са масови и не са засегнали големи площи. При по-възрастните буково-габъррови насаждения (над 110 години) се наблюдава гниене, причинено от истинската праханова гъба. Площта на засегнатите дървостой е 276,5 ха, като процента на засегнатите дървета не надвишава 30%. При церово-дъбовите дървостой се наблюдава суховършия, което е засегнало 289,3 ха, като процента на засегнатите дървета в насажденията не надвишава 15-20%. Наблюдаваните повреди от паша са незначителни и се наблюдават на границата между горския и поземлен фонд.

През ревизионния период не са провеждани биологични и химични лесозащитни мероприятия.

Противопожарните мероприятия са изпълнени през първите години на отчетния период. Не са изпълнени лесокултурните прегради и минерализованите ивици.

Противопожарната охрана се извършва от служителите на стопанството, като през летните месеци се назначават трима пожарнаблюдатели.

II. СПЕЦИАЛНИ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ – с обща площ 13 578,5 ха

1. Защитена местност „Конски кестен” прекатегоризирана буферна зона на резерват Дервиша, със заповед № РД - 512 от 12.07.2007 г. на МОСВ включва подотдели: 178 а, м, л, 5; 182 а, б; 183 а; 186 б, 1; 187 д, ж, з, и, к, л, т, 8 (178 а, л, 5; 182 а, б; 183 а; 186 б, 2, 3; 187 д, е, ж, з, и, к, л, б, 8 по ЛУП от 2002г) с обща площ 56,1 ха (залесена – 53,7 ха и незалесена – 2,4 ха)

2. Защитена местност „Див Рожков”, прекатегоризирана буферна зона на резерват Патлейна, със заповед № РД - 512 от 12.07.2007 г. на МОСВ включва подотдели: 1 г, и, к, л, м, и1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13; 2 б, в, 1, 2, 3; 3 а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 8 (1 г, к, л, м, 2, 3, 4; 2 в, 2; 3 а, б, в, г, 1, 2, 3, 4, 6 по ЛУП от 2002г) с обща площ 65,8 ха (залесена – 57,4 и незалесена – 8,4 ха)

3. НИАР „Старини”, обособен съгласно ПМС №161 от 05.08.1958 г., включва подотдели; 167 д, е, ж, з, и, к, м, н, о, п, р, с, ч, 5, 6, 7 (167 в, д, е, ж, з, и, к, м, н, 5 по ЛУП 2002 г) с обща площ 44,2 ха (залесена – 41,4 и незалесена – 2,8 ха)

4. Природен парк „Шуменско плато, обявен съгласно заповед №79 / 05.02.1980 г на КОПС, включва следните подотдели ; 111 а – м, о, 1; 112 а – и, 1, 2, 3; 113 а – ж, 1, 2, 3, 4; 114 а – л, 1; 115 а – з, 1, 2; 117 з; 130 а, б, в, н, о, п, р, 1, 2, 3; 131 а – р, 1 – 9; 132 а, б, в, г, 1, 2, 4; 135 а – л, 1 - 12; 136 а – к, 1, 2, 3, 4; 137 а – к, 1, 2, 3; 138 а – н, 1, 2, 3, 4; 139 а – р, 1, 2, 3, 4, 5; 140 а – н, 1; 141 а – е с обща площ 812,6 ха (залесена – 789,4 ха и незалесена – 23,2 ха)

5. Защитени зони - голяма част от територията на дейност на ТП-ДГС Преслав (76%) попада в териториалния обхват на следните защитени зони, съгласно Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) – „Натура” 2000

- 1.BG0002029 „Котленска планина” – защитена зона за птиците;
- 2.BG0000393 „Екокоридор Камчия-Емине” - защитена зона за местообитанията;
- 3.BG0000501 „Голяма Камчия” - защитена зона за местообитанията;
- 4.BG0000382 „Шуменско плато” - защитена зона за местообитанията;
- 5.BG0000178 „Тича” - защитена зона за местообитанията;
- 6.BG0000421 „Преславска планина” -защитена зона за местообитанията;

6. Семепроизводствени насаждения, обявени с Протокол от 2012 г. на изпълнителния директор на ИАГ, включва следните подотдели: 18 с; 22 в; 23 д, ж, з; 25 а, б, в; 26 е, з; 36 п; 53 г, д; 60 д; 97 а, б, в; 103 д; 114 ж, з, и; 136 и; 156 г; 180 а; 193 а, б; 194 б с обща площ 315,1 ха, цялата залесена.

7. Зелени зони – обявени с две Постановления на МС, с обща площ 1607,3 ха (залесена – 1532,1 ха и незалесена – 75,2 ха)

• обявена съгласно ПМС № 1171 от 24.09.1951 г., включва подотдели;

111 а – м, о, 1; 112 а – и, 1, 2, 3; 113 а – ж, 1, 2, 3, 4; 114 а – л, 1; 115 а – з, 1, 2; 116 а – р, 1, 2, 3, 4, 5; 117 а – к; 129 а – я, а1 – т1, 1, 2; 130 а – р, 1, 2, 3, 4; 131 а – р, 1 – 9; 132 а – г, 1, 2, 4; 133 г, д, е, с, т, у, 11; 134 а – д, з, 1, 2, 3, 4; 135 а – и, 1 – 12; 136 а – и, 1, 2, 3, 4; 137 а – к, 1, 2, 3; 138 а – н, 1, 2, 3, 4; 139 а – р, 1 - 5; 140 а – н, 1; 141 а – е; 142 а – и, 1, 2, 3; 143 а – з, 1- 6; 144 а – о, 1 – 5; 145 а – з, н, о, 1 – 4.

• обявена съгласно ПМС № 21 от 1974 г., включва подотдели:
1 б, в, г, з, н, о, п, р, с, т, у, ф, в1, г1, д1, е1 – з1, а2, б2, 1, 14 – 22, 24, 25, 26; 2 а, г – н, 4, 6, 7; 3 д – м, 5, 6, 7; 167 а, в, г, д, е, ж, з, и, к, у, ф, х, ц, ч, 5, 6, 7

8. Курортни гори, обявени съгласно ПМС №1171 от 24.09.1951 г., включва подотдели; 4 а – н, 1, 2, 3; 5 а – м, 1 – 10; 16 а – з, 1 – 5; 17 а – и, 1 – 6; 18 а – и1, 1 – 19; 19 а – ю, 1 – 6; 20 а – у, 1 – 4; 21 а – т, 1 – 6; 76 в, г, д, е, ж, 1; 90 а – с, 1, 2, 3; 91 а – м; 92 а – ж, 1; 105 а – е, 1 – 9; 167 а – ч, 1 – 7; 169 а – п, 1 – 10; 239 а – м, 1 – 10; 240 а – р, 1 – 7; 241 а – н, 1 – 4; 242 а – щ, 1 – 7; 243 а – р, 1 – 7 с обща площ 1664,7 ха (залесена – 1547,7 ха и незалесена – 117,0 ха)

Общата площ на горските територии със защитни и специални функции е 13 767,2 ха, от които залесената площ е 13 227,1 ха и незалесената – 540,1 ха.

III. ОБЩО ЗА ГОРАТА

Залесената площ на ТП-ДГС Преслав е 16 435,2 ха или 95.9% от общата му площ.

В сравнение с предишното лесоустройство залесената площ се увеличава с 418.3 ха в резултат на включването към горския фонд на новоустроени горски територии, както и на проведените залесявания върху голи площи (голини).

Възрастовата структура на гората, по класове на възраст е неравномерна. С най-голям дял по площ са III (41- 60г) клас на възраст – 39.4% от залесената площ, II (21- 40г) клас – 18,3%, IV (61- 80г) клас – 17.0%. Участието на останалите класове на възраст е под 10%. Средната възраст на гората е 59 години.

-Общия запас (без клони) на залесената площ е 2 263 715 м³, с клони 2 599 800 м³.

-Средния запас на 1 ха (без клони) е 138 м³/ха, с клони 158 м³/ха,

-Общия среден годишен прираст на гората (без клони) е 46 011 м³, на 1 ха 2,80 м³/ха.

-Общия среден годишен прираст на гората (с клони) е 53 159 м³, на 1 ха 3,23 м³/ха.

В сравнение с предишното лесоустройство дървесния запас на всички насаждения нараства с 188 275 куб.м.

Преобладаващите дървесни видове са цер, заемаш 18,4 % от залесената площ и 14,4% от запаса (без клони); бук – 15,9% от залесената площ и 27,0% от запаса, габър – 15,7 % от залесената площ и 20,1% от запаса, келяв габър – 16,5% площта и 3,1% от запаса, липа – 4,5% от площта и 6,0% от запаса. От иглолистните, които са внесени изкуствено черният бор заема – 7,7% от площта и 14,2 % от запаса, а белият бор – 3,4% от площта и 6,1% от запаса.

Средната продуктивност на гората е III (3,1) бонитет и средната пълнота 0,73. Дървостойте с пълнота 0.7 – 1.0 заемат 73,2 % от залесената площ. В приложение №2, таблици №№ 1-7 е показана общата таксационната характеристика за стопанството.

При предишното устройство е установен запас от 2 411 525 м³ (с клони), към този запас добавяме средният прираст за 10 години – 459 310 м³, изваждаме реализираното ползване за същия период – 286 505 м³, общият запас би следвало да бъде 2 584 330 м³. В действителност е установен запас от 2 599 800 м³ или е изчислено увеличение на запаса с 15 470 куб.м.

В сравнение с предходната инвентаризация средните показатели на насажденията са по-добри. Общата залесена площ се увеличава с 2,6% или лесистостта на района също се увеличава. Производителността на насажденията е по-висока, общият запас и прираста са увеличени, съответно с 188 275 м³ и 137 м³.

IV. ПРОЕКТИРАНИ МЕРОПРИЯТИЯ

1. Сечи

През следващото десетилетие в насажденията и културите на територията на дейност на ТП-ДГС Преслав е проектирано да се водят сечи върху площ от 10605.4 ха, като по видове сечи площта се разпределя, както следва :

Възобновителни сечи	4 523,8	ха	57,0	%
Отгледни сечи	3 360,6	ха	42,4	%
Санитарни сечи	49,0	ха	0,6	%
Всичко	7 933,4	ха	100,0	%

А. Възобновителни сечи- Възобновителни сечи са предвидени върху площ от 4523,8 ха. От проектираните възобновителни сечи преобладават дългосрочните възобновителни сечи, тъй като 76% от територия на дейност на стопанството попада в Натура 2000.

Предвидени са следните видове сечи краткосрочно-постепенна, постепенно-котловинна, групово-постепенна и гола.

Краткосрочно-постепенна сеч – проектирана е в иглолистни и широколистни високостъблени насаждения със стопански функции и в издънкови насаждения със специални функции. Площта, върху която ще бъде изведена краткосрочно-постепенната сеч е 1011,9 ха. В зависимост от хода на естественото възобновяване е предвидена съответната фаза на постепенна сеч или комбинация от две фази. Окончателна фаза е проектирана върху площ от 134,6 ха. Основната интензивност на сечта е 25-35%. Във временно недостъпни басейни краткосрочно-постепенна сеч е проектирана върху площ от 314,0 ха.

Постепенно- котловинна сеч – проектирана е в дъбови и церови гори. Площта върху която ще бъде изведена постепенно-котловинната сеч е 783,6 ха, с проектирана интензивност 25-45%. Площта на насажденията във временно недостъпните басейни, задействани с постепенно-котловинна сеч е 134,1 ха.

Групово-постепенна сеч – основна възобновителна сеч за насажденията попадащи в територията на защитените местности. Избора на тази сеч се диктува от изискванията за удължен възобновителен период 40–60 години за семените насаждения, с оглед осигуряване на 100% естествено възобновяване и формиране на разновъзрастни насаждения от местни дървесни видове. Площта, върху която ще бъде изведена групово –постепенната сеч е 1851,3 ха., като 1045,7 ха са във временно недостъпни басейни или 56,5% от задействаните насаждения. При извеждането зрелият дървостой се изсича чрез създадените по естествен или изкуствен начин прозорци до пълно възобновяване на насаждението. Чрез избора на различни по големина прозорци се регулира състава на дървостоя с цел постигане на оптималния бъдещ състав, съобразно лесорастителните условия. Групово-постепенната сеч се предвижда с основни интензивности 25–35%.

Гола сеч с последващо издънково възобновяване - предвидена е в акациеви насаждения върху площ от 103,8 ха и тополови култури – 7,6 ха. Голата сеч в Широколистния, Церовия и Смесен стопански класове за превръщане е гола сеч за акацията, участваща в състава на насажденията.

Сечи за ловно-стопански мероприятия – съгласно ловния проект върху 14,8 ха ще се изведе гола сеч за създаване на дивечови ниви (2,1 ха) и дивечови сечища (12,7 ха).

Санитарни сечи – в зрели дърстой върху 66,1 ха ще се изведат санитарни сечи, като върху 20,6 ха интензивността на сечта е 100%. Това са 50-годишни черборови култури в лояо санитарно състояние.

Проектираните възобновителни сечи по стопански класове и функционални групи във временно недостъпните басейни са дадени в таблица № 53. Процента на проектираните възобновителни сечи в затворените басейни е висок, по площ е 39,8% и по добив 44,8%.

Б. Отгледни сечи

Общата площ на насажденията в които са предвидени отгледни сечи възлиза на 1110.4 ха. По вид на отгледната сеч, площта се разпределя както следва:

Осветление	82,1	ха	2,4	%
Прочистка	79,1	ха	2,3	%
Прореждане	2 241,8	ха	65,6	%
Пробирка	860,6	ха	25,1	%
Селекционна	158,6	ха	4,6	%
Всичко	3 422,2	ха	100.0	%

Осветление - предвидено е в млади насаждения и култури до 10 годишна възраст върху площ от 82,1 ха, като в повечето насаждения и култури това мероприятие трябва да се изведе двукратно, затова площта се удвоява.

Прочистки - предвидени са в склопени култури и насаждения на възраст от 11 до 20 години (включително), с пълнота 0.9-1.0. Интензивността на сеч при прочистките е до 35% в зависимост от дървесния вид, пълнотата, бонитета и функционалната принадлежност на всяко насаждение, като пълнотата се свежда до 0.7–0.8. В насаждения и култури с диаметър до 6 см (включително) и височина до 4 м (включително) материален добив не е начислен. Целта на прочистките е регулиране на състава, произхода, пълнотата, качествената структура и здравословното състояние на дървостоя. Сечта е предвидена на площ от 79,1 ха, като 7,6 ха са във временно недостъпни басейни.

Прореждане - предвидено е насаждения от с възраст от 21 до 60 години. Дървостойте са с пълнота 0.8 – 1.0, а при пълнота 0.8 и наличие на гъсти групи (0.7 – 1.0) е предвидено прореждане в гъстите групи. Интензивността е 10-25 %. При тази сеч основната цел е да се осигури прираст по височина. Сечта е предвидена на площ 2241,8 ха, като 681,1 ха са във временно недостъпни басейни.

Пробирка - предвидена е в насаждения и култури с пълнота 0.8 –1.0 и възраст над 60 години. В насаждения с пълнота 0.7 и наличие на гъсти групи (с пълнота 0.7 –1.0) е предвидена пробирка в гъстите групи. Интензивността на сечта е 10-20 %, като основната цел е да се осигури прираст по диаметър. Сечта е предвидена на площ 860.6 ха., като 308,8 ха са във временно недостъпни басейни.

Селекционна сеч – предвидена е в семенните бази, с оглед подобряване популацията и санитарното състояние на насажденията, върху площ от – 158,6 ха.

Отглеждане на подраста – мероприятието е предвидено след извеждане на възобновителни сечи върху площ от 924. 9 ха

Изсичане на подлеса - мероприятието е предвидено с извеждане на възобновителни сечи върху площ от 528,2 ха, с цел подпомагане на естественото възобновяване на насажденията.

В. Санитарна сеч - предвидена е на площ 49,0 ха в насаждения и култури в които по време на таксацията са установени заболели и повредени дървета, които не могат да бъдат отстранени чрез други сечи. В зрели насаждения санитарни сечи ще се изведат върху площ от 66,1 ха и е рекапитулирана във възобновителните сечи.

2. Общ размер на ползваната дървесина

Общия размер на ползваната от всички видове сечи дървесина през десетилетието възлиза на 504 530 м³ стояща маса с клони или средногодишно по 50 450 м³, или лежаша маса 394 530 м³ или средно годишно по 39 450 м³, като 37 % от ползването е проектирано във временно недостъпни басейни.

Така предвиденото ползване (с клони) ще се реализира, както следва:

От възобновителни сечи	372 350	м ³		%
От отгледни сечи	126 840	м ³		%
От санитарни сечи	5 260	м ³		%
Всичко	504 450	м³	100.0	%

3. Добиви и сортименти

Очакваният добив на сортименти от предвиденото през десетилетието ползване на дървесина от горите на територията на ТП-ДГС Преслав е следното:

Сортименти	куб.м	%
Едра строителна дървесина	56 724	11,2
Средна	93 576	18,6
Дребна	55 101	10,9
Дърва	181 285	35,9
Вършина	26 491	5,3
Лежаша дървесна маса	413 177	81,9
Отпад	91 273	18,1
Стояща дървесна маса	504 450	100,0

4. Залесяване

В района на дейност на ТП-ДГС "Преслав" естествените семенни насаждения се възобновяват добре и затова залесителни мероприятия са предвидени върху 80,5 ха редуцирана площ или средногодишно по 8,1 ха.

Разпределение на предвидената редуцираната площ за залесяване по насоки и дървесни видове

Дървесен вид	Насоки на залесяване					Необходими ф-ки	
	в зрели	ново залес.	попълване	Общо	%	на ха	На цялата площ
Черен бор	-	1,7	-	1,7	2.1	3 500	5 950
кедър	-	1,3	-	1,3	1.6	2 500	3 250
Общо иглолистни	-	3,0	-	3,0	3,7		9 200
Бук	15.7	-	-	15.7	19.5	7 000	1 099 000
Зимен дъб	2.4	-	-	2.4	3.0	10 000	24 000
Благун	2.4	-	-	2.4	3.0	10 000	24 000
Цер	40.2	4,9	-	45.1	56.0	10 000	451 000
Явор	0.2	-	-	0.2	0.3	5 000	1 000
Акация	-	0,6	-	0.6	0.7	5 000	3 000
Сребролистна липа	7.2	0,5	-	7.7	9.6	5 000	385 000
тп 1-214	-	3.4	-	3.4	4.2	1 000	3 400
Общо широколистни	68.1	9.4	-	77.5	100.0		1 990 450
ОБЩО	68,1	12.4	--	80.5	100.0		1 999 650
%	84.6	15.4	-	100.0			

С най-висок процент на участие са предвидените залесявания в зрели насаждения за подпомагане на възобновителните процеси – 84.6%. След изведени възобновителни и санитарни сечи в зрели насаждения, с затруднено естественото възобновяване се налага неговото подпомагане чрез залесяване на фиданки или внасяне на жълъд под склопа на насажденията..

Нови залесявания са предвидени при създаване на нови топови култури върху площ от 3.4 ха, след изведена 100% санитарна сеч на бракувани орехови култури върху площ от 4,0 ха, при залесяване на пожарища – 0,2 ха. .

Съотношението иглолистни – широколистни е 1:26

Изборът на бъдещия състав на новосъздадените култури е съобразен с оптималния бъдещ състав и функционалната принадлежност на отделите. Превес се дава на местните широколистни видове – бук, зимен дъб, благуи и цер.

За проектираните залесявания ще са необходими 1999650 фиданки, от които 9 200 броя иглолистни и 1 999 650 броя широколистни фиданки.

Поради наклоните на терена и характера на проектираните залесявания, при които не се откриват големи площи, преобладава ръчната почвоподготовка, която е предвидена основно при подпомагане на възобновителните процеси в зрели насаждения и дава добър резултат. Основния вид почвоподготовка е направата на ръчни тераси и ще се реализира върху площ от 49,2 ха и ръчни площадки – 21,0 ха.

Механизираната почвоподготовка – пълна оран е предвидена на равни терени след изведена 100% санитарна сеч на бракувани орехови култури – 4,0 ха. При залесяване с тополя е предвиден метод на садене дупки с тракторен или моторен свредел. За да се осигури добро прихващане и развитие на новосъздадените култури, необходимо е в продължение на 3 години да се окопават и чистят от плевели и трева. За семепроизводство стопанството разполага с достатъчни по площ семенни бази.

V. МЕСТА С КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ И ЗА ПОЧИВКА

Тук на територията на горското стопанство са разположени храм-паметникът „Св. св. Кирил и Методий“, построен по повод 1000 г. от смъртта на св.Методий и цар Симеон, и сградата на Археологическата база към Българската академия на науките. Храмът се намира в едно от най-спокойните кътчета на комплекс Велики Преслав. Стара борова гора крие в сърцето си светата обител. В близост е разположена беседка, където туристите могат да си отдъхнат. Всички разкопани и неразкопани църкви около Преслав са обявени за народни старини в бр.69 на Държавен вестник от 1927 г., дворецът на цар Симеон и крепостите му – в бр. 221 от 1927 г., външната крепостна стена, вътрешната крепостна стена, кръглата църква и др. – в бр. 46 от 1970 г.

Днес останките на многобройните църкви, манастири, работилници, ателиета и дворци могат да се разгледат в Националния историко-археологически резерват Велики Преслав, а шедьоврите на древните майстори – рисувана керамика, накити, оръжия, всички значими паметници от времето на средновековния Преслав, сред които накитите от Преславското златно съкровище, керамичният иконостас от дворцовия манастир, копие на монументалната икона на св.Теодор и други ценни изделия, множество старинни надписи, уникална колекция от оловни печати и др. – в Археологическия музей във Велики Преслав. Показани са и стотици артефакти, свидетелстващи за ежедневието и стопанството на старите преславски жители. Велики Преслав е сред Стоте национални туристически обекта в България и е обявен за национален резерват с постановление на Министерския съвет 161 от 1958 г.

Като град с хилядолетна история и наследство, оставено от древни цивилизации, ДГС Преслав има какво да предложи на своите гости, които имат интереси в областта на историята, културата, етнографията, религията, архитектурата и изкуството. Търсите ли нови приключения, ако почивката за вас е свързана с движение, покоряване на върхове и нови територии, ДГС Преслав ще ви се стори изключително атрактивно място. Стопанството предлага на своите гости гъста мрежа от екопътеки, за да изследват забележителните им красоти. В ДГС Преслав са създадени отлични условия за всякакви екологично съобразни дейности – разходки, планински преходи, наблюдение на животни и растения, посещение на природни забележителности и много други.

Основна и водеща цел винаги е мисълта за съхраняване и опазване на природата.

Данните посочени в резюмето са от Горскостопански план, който до този момент не е утвърден от ИАГ при МЗГ и ще бъде в сила до 31.12. 2021 год.

До утвърждаването му могат да настъпят промени.

ИНЖ. **чл.59 от 3ЗЛД**

Директор на ДГС Преслав

Изготвил:

Инж. **чл.59 от 3ЗЛД** снители при ДГС Преслав